Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

26 aprilie 2012 *

„Directiva 2006/126/CE — Recunoaștere reciprocă a permiselor de conducere — Refuzul unui stat membru de a recunoaște, unei persoane al cărei permis de conducere a făcut obiectul unei retrageri pe teritoriul său, valabilitatea unui permis de conducere eliberat de un alt stat membru”

În cauza C-419/10,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Germania), prin decizia din 16 august 2010, primită de Curte la 23 august 2010, în procedura

Wolfgang Hofmann

împotriva

Freistaat Bayern,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul J. N. Cunha Rodrigues, președinte de cameră, domnii U. Lõhmus, A. Rosas (raportor), A. Ó Caoimh și A. Arabadjiev, judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,

grefier: doamna L. Hewlett, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 28 septembrie 2011,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru domnul Hofmann, de W. Säftel, Rechtsanwalt;

— pentru Freistaat Bayern, de M. Niese, Oberlandesanwalt în acest land;

— pentru guvernul german, de T. Henze și de N. Graf Vitzthum, în calitate de agenți;

— pentru Comisia Europeană, de G. Braun și de N. Yerrell, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 10 noiembrie 2011,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: germana.

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 2 alineatul (1) și a articolului 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere (reformată) (JO L 403, p. 18, Ediție specială, 07/vol. 17, p. 216).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul Hofmann, resortisant german, posesorul unui permis de conducere eliberat în Republica Cehă, pe de o parte, și Freistaat Bayern, pe de altă parte, cu privire la o decizie prin care domnului Hofmann i s-a refuzat dreptul de a se folosi de permisul său de conducere pe teritoriul Republicii Federale Germania.

Cadrul juridic

Reglementarea Uniunii

3 Potrivit considerentului (2) al Directivei 2006/126:

„Normele privind permisele de conducere sunt elemente esențiale ale politicii comune în domeniul transporturilor, contribuie la îmbunătățirea siguranței rutiere și facilitează libera circulație a persoanelor care își stabilesc reședința într-un stat membru, altul decât statul care a eliberat permisul. Ținând seama de importanța mijloacelor de transport individuale, posesia unui permis de conducere recunoscut în mod corespunzător de un stat membru gazdă favorizează libera circulație și libertatea de stabilire a persoanelor. [...]”

4 Potrivit considerentului (8) al acestei directive, din motive de siguranță rutieră, ar trebui stabilite cerințe minime pentru eliberarea unui permis de conducere.

5 Considerentul (15) al directivei menționate prevede:

„Din motive legate de siguranța rutieră, statele membre ar trebui să poată aplica dispozițiile lor naționale cu privire la retragerea, suspendarea, reînnoirea și anularea permiselor de conducere tuturor deținătorilor de permise de conducere care și-au stabilit reședința obișnuită pe teritoriul lor.”

6 Potrivit articolului 2 alineatul (1) din Directiva 2006/126, „[p]ermisele de conducere eliberate de statele membre sunt recunoscute reciproc”.

7 Articolul 7 alineatele (1) și (5) din această directivă prevede:

„(1) Permisele de conducere se eliberează numai solicitanților care:

(a) au promovat un test de verificare a aptitudinilor și comportamentului și un test teoretic și îndeplinesc normele medicale, în conformitate cu dispozițiile anexelor II și III;

[...]

(e) au reședința obișnuită pe teritoriul statului membru care eliberează permisul sau pot dovedi că urmează studii pe teritoriul statului membru respectiv de cel puțin șase luni.

[...]

(5)

(a) Nicio persoană nu poate deține mai mult de un permis de conducere.

(b) Un stat membru refuză eliberarea unui permis în cazul în care constată că solicitantul deține deja un permis de conducere.

(c) Statele membre iau măsurile necesare în conformitate cu litera (b). Măsurile necesare în privința eliberării, înlocuirii, reînnoirii sau schimbării unui permis de conducere constau în a verifica, împreună cu alte state membre, dacă solicitantul este deja titularul unui alt permis de conducere, în cazul în care există motive suficiente pentru a suspecta acest lucru.

(d) Pentru a facilita verificările prevăzute la litera (b), statele membre utilizează rețeaua de permise de conducere a Uniunii Europene, de îndată ce aceasta devine operațională.

Fără a aduce atingere articolului 2, un stat membru care eliberează un permis ia toate măsurile pentru a se asigura că o persoană îndeplinește cerințele prevăzute la alineatul (1) al prezentului articol și aplică dispozițiile sale naționale privind anularea sau retragerea dreptului de a conduce, în cazul în care se stabilește că a fost eliberat un permis fără respectarea acestor cerințe.”

8 Articolul 11 alineatul (4) din Directiva 2006/126 are următorul cuprins:

„Un stat membru refuză eliberarea unui permis de conducere unui solicitant al cărui permis de conducere face obiectul unei restricții, suspendări sau retrageri într-un alt stat membru.

Un stat membru refuză să recunoască valabilitatea oricărui permis de conducere eliberat de un alt stat membru unei persoane al cărei permis de conducere face obiectul unei restricții, suspendări sau retrageri pe teritoriul statului membru anterior.

De asemenea, un stat membru poate refuza eliberarea unui permis de conducere unui solicitant al cărui permis a fost anulat în alt stat membru.”

9 Articolul 13 din această directivă prevede:

„(1) Cu acordul Comisiei, statele membre stabilesc echivalări între drepturile dobândite înainte de punerea în aplicare a prezentei directive și categoriile definite la articolul 4.

După consultarea Comisiei, statele membre pot aduce legislației lor naționale ajustările necesare pentru punerea în aplicare a dispozițiilor articolului 11 alineatele (4), (5) și (6).

(2) Niciun drept de conducere acordat înainte de 19 ianuarie 2013 nu este retras sau restrâns în vreun fel prin dispozițiile prezentei directive.”

10 Articolul 15 din directiva menționată prevede:

„Statele membre își acordă reciproc asistență în procesul de punere în aplicare a prezentei directive și fac schimb de informații privind permisele pe care le-au eliberat, schimbat, înlocuit, reînnoit sau retras. În acest scop, ele utilizează rețeaua permiselor de conducere a Uniunii Europene, de îndată ce aceasta devine operațională.”

11 Articolul 16 alineatele (1) și (2) din aceeași directivă prevede:

„(1) Statele membre adoptă și publică, până la 19 ianuarie 2011, actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma articolului 1 alineatul (1), articolului 3, articolului 4 alineatele (1), (2), (3) și (4) literele (b)-(k), articolului 6 alineatul (1), alineatul (2) literele (a), (c), (d)

și (e), articolului 7 alineatul (1) literele (b), (c) și (d), alineatele (2), (3) și (5), articolului 8, articolului 10, articolului 13, articolului 14, articolului 15 și anexelor I punctul 2, II punctul 5.2 privind categoriile A1, A2 și A [și anexelor] IV, V și VI. Statele membre comunică de îndată Comisiei textele acestor dispoziții.

(2) Statele membre aplică aceste dispoziții de la 19 ianuarie 2013.”

12 Articolul 17 primul paragraf din Directiva 2006/126 prevede:

„Directiva 91/439/CEE [a Consiliului din 29 iulie 1991 privind permisele de conducere (JO L 237, p. 1, Ediție specială, 07/vol. 2, p. 62)] se abrogă de la 19 ianuarie 2013, fără a aduce atingere obligațiilor statelor membre cu privire la termenele indicate în anexa VII partea B pentru transpunerea respectivei directive în dreptul național.”

13 Articolul 18 din Directiva 2006/126 are următorul cuprins:

„Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 2 alineatul (1), articolul 5, articolul 6 alineatul (2) litera (b), articolul 7 alineatul (1) litera (a), articolul 9, articolul 11 alineatele (1), (3), (4), (5) și (6), articolul 12 și anexele I, II și III se aplică de la 19 ianuarie 2009.”

14 Potrivit articolului 1 alineatul (2) din Directiva 91/439, „[p]ermisele de conducere emise de statele membre se recunosc reciproc”.

15 Articolul 7 alineatul (1) din această directivă prevede:

„(1) Permisele de conducere mai pot fi emise doar acelor solicitanți:

(a) care au luat proba de aptitudini și cunoștințe practice și o probă de cunoștințe teoretice și care îndeplinesc normele medicale, conform dispozițiilor din anexele II și III;

(b) care au domiciliul stabil pe teritoriul statului membru care emite licența [a se citi «permisul de conducere»] sau pot prezenta documente doveditoare din care să rezulte că studiază pe teritoriul acestui stat de minimum șase luni.”

16 Articolul 8 alineatele (2) și (4) din directiva menționată prevede:

„(2) Sub rezerva respectării principiului teritorialității legislației penale și polițienești, statele membre în care are domiciliul stabil pot să aplice posesorului unui permis de conducere, emis de un alt stat membru, propriile dispoziții de drept intern privind limitarea, suspendarea, retragerea sau anularea dreptului de conducere și, dacă este necesar, să schimbe permisul în acest sens.

[...]

(4) Un stat membru poate să refuze recunoașterea valabilității oricărui permis de conducere emis de un alt stat membru unei persoane care este, pe teritoriul primului stat, subiectul uneia din măsurile menționate la alineatul (2).

De asemenea, un stat membru poate să refuze emiterea unui permis de conducere unui solicitant care este subiectul acestei măsuri în alt stat membru.”

Reglementarea națională

17 Articolul 28 alineatul (1) prima teză din Regulamentul privind accesul persoanelor la circulația rutieră [Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr (Fahrerlaubnis-Verordnung)] din 18 august 1998 (BGBl. 1998 I, p. 2214), în versiunea care rezultă din Regulamentul din 7 ianuarie 2009 (BGBl. 2009 I, p. 29), prevede:

„Posesorii unui permis de conducere valabil al [Uniunii Europene] sau al [Spațiului Economic European (SEE)], cu domiciliul stabil, în sensul articolului 7 alineatul (1) sau (2), în Germania, sunt autorizați – sub rezerva limitării prevăzute la alineatele (2)-(4) – să conducă vehicule pe teritoriul acestui stat, în limitele prevăzute de permisele lor de conducere. [...]”

18 Articolul 28 alineatul (4) din regulamentul menționat prevede:

„Autorizația menționată la alineatul (1) nu se aplică posesorilor unui permis de conducere al [Uniunii] sau al SEE,

[...]

3. al căror permis de conducere a făcut în Germania obiectul unei măsuri de retragere provizorii sau definitive adoptate de un tribunal ori al unei măsuri de retragere executorii cu efect imediat ori al unei măsuri definitive adoptate de o autoritate administrativă, cărora le-a fost refuzat permisul de conducere printr-o decizie definitivă sau cărora nu le-a fost retras permisul de conducere numai pentru motivul că au renunțat între timp la acesta,

[...]

În cazurile menționate în prima teză punctele 2 și 3, autoritatea competentă poate emite un act prin care să se constate lipsa dreptului. Prima teză punctele 3 și 4 este aplicabilă numai în cazul în care măsurile pe care le vizează sunt înscrise în registrul central al circulației și nu a intervenit nicio radiere în temeiul articolului 29 din Legea privind circulația rutieră (Straßenverkehrsgesetz).”

Acțiunea principală și întrebarea preliminară

19 Prin sentința penală din 8 mai 2007, rămasă definitivă, domnul Hofmann a fost condamnat de Amtsgericht Memmingen (Tribunalul cantonal Memmingen) la plata unei amenzi pentru conducerea în stare de ebrietate. În plus, i-a fost retras permisul de conducere și împotriva sa a fost dispusă o interdicție de a solicita un nou permis de conducere pentru o perioadă de 15 luni, mai exact, până la 7 august 2008. În această privință, din dosarul prezentat Curții reiese că, înainte de a obține restituirea acestui permis de conducere la expirarea perioadei de interdicție, domnul Hofmann trebuia să solicite eliberarea unui nou permis la autoritatea germană competentă, care trebuia să decidă dacă se impunea ca restituirea permisului să fie condiționată de un nou examen de conducere pentru a stabili capacitatea de a conduce a persoanei interesate sau de un test medico-psihologic obligatoriu pentru a verifica aptitudinea sa de a conduce autovehicule.

20 În urma unui control rutier efectuat la 17 martie 2009, autoritățile germane au constatat că domnul Hofmann deținea un permis de conducere ceh eliberat la 19 ianuarie 2009 și în care se menționa, ca reședință a titularului acestuia, localitatea Lazany (Republica Cehă). Acest permis de conducere a fost reținut de poliția germană în urma unui alt control rutier, efectuat la 25 martie 2009. Respectivul permis a fost remis autorității germane competente în materie de eliberare a permiselor de conducere.

21 Prin scrisoarea din 20 aprilie 2009, această autoritate l-a informat pe domnul Hofmann că nu era autorizat să conducă autovehicule în Germania pe baza permisului său de conducere ceh. În ipoteza în care nu accepta înscrierea pe documentul respectiv a unei mențiuni în acest sens, urma să fie adoptat un ordin administrativ de constatare.

22 Întrucât domnul Hofmann a refuzat înscrierea unei astfel de mențiuni, autoritatea respectivă a constatat, prin decizia din 15 iulie 2009, că permisul de conducere ceh al persoanei interesate nu autoriza conducerea autovehiculelor pe teritoriul german și a dispus înscrierea pe acest document a unei mențiuni cu privire la nevalabilitatea sa pe acest teritoriu.

23 La 13 august 2009, domnul Hofmann a sesizat Verwaltungsgericht Augsburg (Tribunalul administrativ Augsburg) cu o acțiune având ca obiect anularea acestei decizii.

24 Prin hotărârea din 11 decembrie 2009, instanța menționată a respins acțiunea. Principiul recunoașterii reciproce a permiselor de conducere nu s-ar opune constatării că domnul Hofmann nu avea dreptul să utilizeze în Germania permisul său de conducere ceh, întrucât articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 ar deroga de la articolul 2 alineatul (1) din directiva menționată. Articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf nu ar trebui să facă obiectul unei interpretări restrictive conform jurisprudenței Curții referitoare la articolul 8 alineatele (2) și (4) din Directiva 91/439 rezultate din Hotărârile din 26 iunie 2008, Wiedemann și Funk (C-329/06 și C-343/06, Rep., p. I-4635), și Zerche și alții (C-334/06-C-336/06, Rep., p. I-4691). Admiterea excepțiilor de origine jurisprudențială ar fi contrară refuzului strict de recunoaștere a valabilității unui permis de conducere impus în prezent la articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 în condițiile prevăzute la acest articol. Or, pentru a combate în mod eficient „turismul permiselor de conducere", care ar constitui unul dintre obiectivele directivei menționate, s-ar impune să nu se permită nicio eludare a dispozițiilor referitoare la aptitudine, relativ stricte, aplicabile în Germania după retragerea permisului de conducere german.

25 Prin apelul declarat admisibil de Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Tribunalul administrativ superior Bavaria), domnul Hofmann a solicitat, în esență, anularea hotărârii pronunțate de Verwaltungsgericht Augsburg și a deciziei adoptate de autoritatea competentă în materie de eliberare a permiselor de conducere la 15 iulie 2009, susținând că, într-o primă etapă, se ridică problema dacă articolul 11 alineatul (4) din Directiva 2006/126 era aplicabil permiselor de conducere străine eliberate, precum în speță, la 19 ianuarie 2009 sau la o dată ulterioară. Numai într-o a doua etapă s-ar ridica problema dacă jurisprudența Curții menționată la punctul anterior din prezenta hotărâre era aplicabilă dispozițiilor din această directivă intrate în vigoare la 19 ianuarie 2009.

26 Având îndoieli cu privire la aspectul dacă articolului 11 alineatul (4) din Directiva 2006/126 trebuie să i se aplice jurisprudența Curții referitoare la articolul 1 alineatul (2) și la articolul 8 alineatele (2) și (4) din Directiva 91/439, Bayerischer Verwaltungsgerichtshof a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 2 alineatul (1) și articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 [...] trebuie interpretate în sensul că un stat membru trebuie să refuze recunoașterea pe teritoriul său a valabilității unui permis de conducere eliberat de un alt stat membru în afara perioadei de interdicție de a solicita un nou permis impuse persoanei vizate în cazul în care titularul său a fost supus unei măsuri de retragere pe teritoriul primului stat membru, iar, la data eliberării permisului, persoana interesată avea reședința obișnuită pe teritoriul statului membru emitent?"

Procedura în fața Curții

27 Prin scrisoarea primită de Curte la 13 septembrie 2011, instanța de trimitere a informat Curtea că permisul de conducere al domnului Hofmann a făcut obiectul unei măsuri de retragere prin hotărârea pronunțată de Amtsgericht Memmingen la 5 aprilie 2011, rămasă definitivă, și că restituirea acestui permis a fost exclusă pentru o perioadă de un an și șase luni. Potrivit instanței menționate, deși nu se mai impune, așadar, să se pronunțe cu privire la constatarea care figurează în decizia autorității competente în materie de eliberare a permiselor de conducere din 15 iulie 2009, potrivit căreia permisul de conducere ceh al domnului Hofmann nu autoriza conducerea autovehiculelor pe teritoriul german, ar fi în continuare necesar ca Curtea să se pronunțe cu privire la întrebarea preliminară.

28 Astfel, pe de o parte, mandatarul *ad litem* al domnului Hofmann ar solicita în prezent, ca reacție la condamnarea penală a clientului său, modificarea hotărârii pronunțate de Verwaltungsgericht Augsburg și constatarea nelegalității deciziei din 15 iulie 2009. Pentru ca instanța de trimitere să se poată pronunța cu privire la problema dacă respectiva decizie era nelegală, ar fi necesar ca Curtea să răspundă la întrebarea preliminară. Pe de altă parte, procedura inițiată de domnul Hofmann ar fi numai una dintre numeroasele proceduri a căror finalizare depinde de răspunsul Curții la această întrebare.

Cu privire la întrebarea preliminară

29 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 2 alineatul (1) și articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 trebuie interpretate în sensul că un stat membru este obligat, în afara oricărei perioade de interdicție de a solicita un nou permis de conducere impuse titularului unui permis eliberat de un alt stat membru și chiar dacă a fost îndeplinită condiția reședinței obișnuite pe teritoriul acestuia din urmă, să refuze recunoașterea valabilității respectivului permis de conducere în cazul în care titularul acelui permis a fost supus, pe teritoriul primului stat membru, unei măsuri de retragere a unui permis de conducere anterior.

Observații introductive

30 Cu titlu introductiv, trebuie să se stabilească dacă articolul 2 alineatul (1) și articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 sunt aplicabile faptelor în discuție în acțiunea principală.

31 Domnul Hofmann apreciază că din articolul 16 alineatul (2) și din articolul 13 alineatul (2) din Directiva 2006/126, potrivit căruia niciun drept de conducere acordat înainte de 19 ianuarie 2013 nu este retras sau restrâns în vreun fel prin dispozițiile acestei directive, rezultă că data intrării în vigoare a articolului 11 alineatul (4) al doilea paragraf din directiva menționată a fost stabilită la 19 ianuarie 2013.

32 În schimb, Comisia Europeană și guvernul german sunt de părere că articolul 2 alineatul (1) și articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 sunt aplicabile faptelor în discuție în acțiunea principală. Comisia subliniază în special că această directivă a intrat în vigoare la 19 ianuarie 2007 și că elementul determinant în cadrul prezentei cauze constă în eliberarea unui permis de conducere ceh la 19 ianuarie 2009. Guvernul german arată, la rândul său, că articolul 13 alineatul (2) din directiva menționată nu se opune aplicării articolului 11 alineatul (4) al doilea paragraf din aceeași directivă permiselor de conducere eliberate înainte de 19 ianuarie 2013. Afirmația de mai sus ar rezulta în special din faptul că această din urmă dispoziție este, conform articolului 18 al doilea paragraf din Directiva 2006/126, aplicabilă de la 19 ianuarie 2009. În schimb, articolul 13 din directiva menționată ar fi aplicabil, potrivit articolului 16 alineatele (1) și (2) din aceasta, numai de la 19 ianuarie 2013. Republica Federală Germania nici nu ar fi transpus în mod anticipat articolul 13 alineatul (2) din directiva respectivă.

33 În această privință, trebuie să se constate că, deși Directiva 91/439 este abrogată doar începând cu 19 ianuarie 2013, articolul 2 alineatul (1) și articolul 11 alineatul (4) din Directiva 2006/126 sunt aplicabile începând cu 19 ianuarie 2009, în conformitate cu articolul 18 al doilea paragraf din aceasta (a se vedea Hotărârea din 1 martie 2012, Akyüz, C-467/10, punctul 31).

34 Or, din decizia de trimitere reiese că permisul de conducere ceh al domnului Hofmann, obținut la 19 ianuarie 2009, a fost reținut de poliția germană la 25 martie 2009 și că persoana interesată a fost informată de autoritatea germană competentă în materie de eliberare a permiselor de conducere, printr-o scrisoare din 20 aprilie 2009, că respectivul permis nu o autoriza să conducă autovehicule în Germania. Autoritatea amintită a dispus în continuare, prin decizia din 15 iulie 2009, înscrierea pe acest document a unei mențiuni cu privire la nevalabilitatea sa pe teritoriul german.

35 Rezultă că articolul 2 alineatul (1) și articolul 11 alineatul (4) din Directiva 2006/126 sunt aplicabile *ratione temporis* faptelor în discuție în acțiunea principală.

36 Argumentul domnului Hofmann potrivit căruia, în esență, articolul 13 alineatul (2) din Directiva 2006/126 se opune aplicării articolului 11 alineatul (4) al doilea paragraf din respectiva directivă nu poate infirma această concluzie.

37 Astfel, în afara dispozițiilor menționate la articolul 18 al doilea paragraf din Directiva 2006/126 și din care face parte articolul 11 alineatul (4) din aceasta, celelalte dispoziții din respectiva directivă, în special articolul 13 din aceasta, sunt aplicabile, conform articolului 17 primul paragraf din directiva amintită, numai de la 19 ianuarie 2013.

38 În plus, astfel cum arată guvernul german, dacă articolul 13 alineatul (2) din Directiva 2006/126 ar trebui interpretat în sensul că, în general, un permis de conducere eliberat înainte de 19 ianuarie 2013 nu ar putea fi nici reținut, nici afectat de vreo restricție, nu ar mai fi posibilă aplicarea articolului 11 alineatul (4) din directiva menționată, pentru care articolul 18 al doilea paragraf din aceasta prevede totuși în mod expres aplicarea de la 19 ianuarie 2009.

39 În orice caz, astfel cum remarcă de asemenea guvernul german, situarea articolului 13 în corpul Directivei 2006/126 demonstrează că alineatul (2) al acestuia nu face referire la măsurile de restricție, de suspendare sau de retragere a unui permis de conducere, ci numai la drepturile dobândite pentru conducerea vehiculelor din anumite categorii.

40 Astfel cum a subliniat avocatul general la punctul 35 din concluzii, Directiva 2006/126 introduce un model de permis de conducere unic la nivel comunitar, care este menit să înlocuiască diferitele permise de conducere existente în statele membre. Articolul 4 din directiva menționată fixează și definește diferitele categorii de permise de conducere cu care statele membre, care au definit fiecare propriile lor categorii de permise de conducere, trebuie să stabilească echivalențe.

41 Astfel, articolul 13 din Directiva 2006/126, intitulat „Echivalări între permisele de model necomunitar”, vizează exclusiv reglementarea chestiunii echivalenței dintre drepturile dobândite înainte de punerea în aplicare a acestei directive și diferitele categorii de permise de conducere definite de directiva menționată.

42 Această analiză este confirmată de lucrările pregătitoare ale Directivei 2006/126, din care reiese, astfel cum a subliniat avocatul general la punctul 37 din concluzii, că articolul 13 alineatul (2) din această directivă a fost adăugat la inițiativa Parlamentului European, care a justificat această adăugire precizând că preschimbarea permiselor de conducere anterioare nu trebuie să aibă ca efect în niciun caz pierderea sau restricționarea drepturilor dobândite în ceea ce privește autorizarea de a conduce diverse categorii de vehicule.

Răspunsul Curții

43 Trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, articolul 1 alineatul (2) din Directiva 91/439 prevede recunoașterea reciprocă, fără nicio formalitate, a permiselor de conducere emise de statele membre. Dispoziția menționată impune acestora din urmă o obligație clară și precisă, care nu lasă nicio marjă de apreciere în ceea ce privește măsurile care trebuie adoptate pentru a i se conforma (a se vedea în special Hotărârea din 19 februarie 2009, Schwarz, C-321/07, Rep., p. I-1113, punctul 75, Hotărârea din 19 mai 2011, Grasser, C-184/10, Rep., p. I-4057, punctul 19, și Hotărârea Akyüz, citată anterior, punctul 40).

44 Astfel cum Curtea a statuat deja la punctul 40 din Hotărârea Akyüz, citată anterior, acest lucru este valabil și în ceea ce privește articolul 2 alineatul (1) din Directiva 2006/126, al cărui mod de redactare este aproape identic cu cel al articolului 1 alineatul (2) din Directiva 91/439.

45 Pe de altă parte, Curtea a considerat în mod repetat că statului membru care a emis permisul îi revine obligația de a verifica dacă sunt îndeplinite condițiile minime impuse de dreptul Uniunii, în special cele referitoare la reședința obișnuită și la aptitudinea de a conduce, prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din Directiva 91/439, și, în consecință, dacă este justificată emiterea unui permis de conducere (a se vedea Hotărârile Schwarz, punctul 76, și Grasser, punctul 20, citate anterior).

46 Din moment ce autoritățile unui stat membru au emis un permis de conducere în conformitate cu articolul 1 alineatul (1) din Directiva 91/439, celelalte state membre nu au dreptul să verifice respectarea condițiilor de emitere prevăzute de această directivă. Astfel, deținerea unui permis de conducere emis de un stat membru trebuie considerată ca reprezentând dovada că, la momentul la care i-a fost emis permisul, posesorul acestuia îndeplinea condițiile menționate (a se vedea în special Hotărârile Schwarz, punctul 77, și Grasser, punctul 21, citate anterior).

47 Aceste considerații sunt pe deplin aplicabile sistemului instituit de Directiva 2006/126, în care principiul recunoașterii reciproce a permiselor de conducere eliberate în statele membre a fost reafirmat, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 44 din prezenta hotărâre, în termeni aproape identici cu cei care figurează în Directiva 91/439.

48 În ceea ce privește Directiva 91/439, Curtea a considerat totuși, pe de o parte, că articolul 1 alineatul (2), articolul 7 alineatul (1) litera (b), precum și articolul 8 alineatele (2) și (4) din aceasta nu se opun ca un stat membru gazdă să refuze recunoașterea pe teritoriul său a permisului de conducere emis în alt stat membru atunci când se stabilește, nu în funcție de informațiile care provin de la statul membru gazdă, ci pe baza unor mențiuni care figurează chiar pe permisul de conducere sau a altor informații incontestabile care provin de la statul membru care a emis permisul, că nu a fost respectată condiția privind domiciliul prevăzută la respectivul articol 7 alineatul (1) litera (b) (a se vedea în acest sens Hotărârile Wiedemann și Funk, punctul 72, și Grasser, punctul 33, citate anterior). Trebuie arătat de asemenea că Curtea a statuat că faptul că statul membru gazdă nu a aplicat anterior posesorului permisului nicio măsură în sensul articolului 8 alineatul (2) din directiva menționată nu are relevanță în această privință (a se vedea Hotărârea Grasser, citată anterior, punctul 33).

49 Pe de altă parte, Curtea a statuat că articolul 1 alineatul (2) și articolul 8 alineatul (4) din Directiva 91/439 nu se opun ca un stat membru să refuze unei persoane care, pe teritoriul său, a făcut obiectul unei măsuri de retragere a permisului, însoțită de o interdicție de a solicita un nou permis o anumită perioadă, recunoașterea unui nou permis emis de un alt stat membru în această perioadă de interdicție (a se vedea Hotărârile Wiedemann și Funk, punctul 65, și Schwarz, punctul 83, citate anterior, precum și Ordonanța din 3 iulie 2008, Möginger, C-225/07, punctul 38).

50 În această privință, Curtea a considerat că articolul 8 alineatul (4) menționat nu poate fi, în schimb, invocat de un stat membru pentru a refuza la nesfârșit să recunoască unei persoane care, pe teritoriul său, a făcut obiectul unei măsuri de retragere sau de anulare a unui permis de conducere emis de acest stat membru valabilitatea oricărui permis care ar putea să îi fie eliberat ulterior, respectiv după perioada de interdicție, de un alt stat membru (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 aprilie 2004, Kapper, C-476/01, Rec., p. I-5205, punctul 76, Hotărârea Wiedemann și Funk, citată anterior, punctul 63, și Hotărârea Schwarz, citată anterior, punctul 85, precum și Ordonanța din 6 aprilie 2006, Halbritter, C-227/05, punctul 28).

51 Astfel, în cazul în care o persoană a făcut obiectul unei măsuri de retragere a permisului său de conducere într-un stat membru, articolul 8 alineatul (4) din Directiva 91/439 nu permite, în principiu, respectivului stat membru să refuze recunoașterea valabilității permisului de conducere emis ulterior aceleiași persoane de un alt stat membru în afara oricărei perioade de interdicție de a solicita un nou permis de conducere (a se vedea în acest sens Hotărârile Kapper, punctul 76, Wiedemann și Funk, punctul 64, și Schwarz, punctul 86, citate anterior, precum și Ordonanțele Halbritter, punctul 27, și Möginger, punctul 44, citate anterior).

52 Având în vedere diferența care există între modul de redactare a articolului 8 alineatul (4) din Directiva 91/439 și dispoziția din Directiva 2006/126 corespunzătoare acestuia, și anume articolul 11 alineatul (4) din aceasta din urmă, trebuie să se stabilească dacă cele două dispoziții trebuie interpretate în prezent în mod diferit, astfel încât condițiile care reies din jurisprudența Curții amintită la punctele 48-51 din prezenta hotărâre pentru aplicarea articolului 8 alineatul (4) din Directiva 91/439 nu ar fi aplicabile unei situații precum cea a domnului Hofmann, care este guvernată de Directiva 2006/126.

53 Astfel, dacă articolul 8 alineatul (4) primul paragraf din Directiva 91/439 prevede că un stat membru poate să refuze recunoașterea valabilității oricărui permis de conducere emis de un alt stat membru unei persoane care este, pe teritoriul primului stat, subiectul unei restricții, al unei suspendări, al unei retrageri sau al unei anulări a dreptului de a conduce, în ceea ce privește articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126, acesta prevede că „[u]n stat membru refuză eliberarea unui permis de conducere unui solicitant al cărui permis de conducere face obiectul unei restricții, suspendări sau retrageri în alt stat membru”. Așadar, modul de redactare a acestei din urmă dispoziții impune pe viitor statelor membre să refuze recunoașterea unui asemenea permis de conducere, în timp ce articolul 8 alineatul (4) din Directiva 91/439 le lăsa o putere de apreciere în această privință.

54 Cu privire la acest aspect, domnul Hofmann consideră că din identitatea termenilor utilizați se poate deduce cu ușurință că articolul 11 alineatul (4) din Directiva 2006/126 conține aceleași excepții de la principiul recunoașterii reciproce a permiselor de conducere ca acelea care existau deja potrivit articolului 8 alineatul (4) din Directiva 91/439, astfel cum a fost interpretat de Curte. De vreme ce formularea principiului recunoașterii reciproce a permiselor de conducere care figurează la articolul 1 alineatul (2) din Directiva 91/439 și la articolul 2 alineatul (1) din Directiva 2006/126 a rămas neschimbată, nu ar exista niciun motiv care să impună ca jurisprudența referitoare la acest principiu să evolueze. Faptul că a fost limitată puterea de apreciere a statelor membre de a refuza recunoașterea unui permis eliberat de un alt stat membru nu ar avea nicio incidență asupra condițiilor de aplicare a articolului 11 alineatul (4) din Directiva 2006/126.

55 Comisia apreciază de asemenea că, deși noile dispoziții nu mai lasă statelor membre libertatea totală pentru a refuza recunoașterea unui permis de conducere, ci le impun să își exprime refuzul atunci când sunt îndeplinite condițiile unui astfel de refuz, condițiile în care un recunoașterea unui permis putea fi refuzată în temeiul fostelor dispoziții sau trebuie să fie în prezent refuzată nu s-au modificat. Potrivit acestei instituții, din modul de redactare a articolului 11 alineatul (4) din Directiva 2006/126 nu se poate deduce o caducitate a hotărârilor pertinente ale Curții referitoare la condițiile care prevalau sub imperiul Directivei 91/439. Deși toate lucrările pregătitoare ale Directivei 2006/126 pun accentul pe obligația nou instituită de a nu elibera și de a nu recunoaște un permis de conducere, nu s-a făcut nicidecum referire la o modificare a condițiilor care stau la baza unei măsuri de neeliberare sau de nerecunoaștere a unui permis.

56 În caz contrar, un cetățean al Uniunii ar mai putea obține un permis de conducere numai în statul membru în care acest permis a făcut anterior obiectul unei restricții, al unei suspendări sau al unei retrageri, și aceasta, fără nicio limitare în timp a acestei restricții.

57 Freistaat Bayern susține în schimb că respectivele condiții au rezultat din jurisprudența Curții pronunțată în temeiul Directivei 91/439 și că această jurisprudență este valabilă numai pentru permisele de conducere eliberate înainte de 19 ianuarie 2009.

58 În plus, spre deosebire de articolul 8 alineatul (4) din Directiva 91/439, articolul 11 alineatul (4) primul paragraf din Directiva 2006/126 ar impune în prezent unui stat membru, fără a-i lăsa nicio putere de apreciere, să refuze eliberarea unui nou permis de conducere unei persoane interesate al cărei permis a făcut obiectul unei măsuri de limitare, de suspendare sau de retragere în alt stat membru.

59 Freistaat Bayern deduce că jurisprudența Curții referitoare la interpretarea articolului 8 alineatul (4) din Directiva 91/439 nu poate fi transpusă la articolul 11 alineatul (4) primul și al doilea paragraf din Directiva 2006/126. Potrivit pârâtului, sub imperiul acestei din urmă directive, dacă un stat membru refuză recunoașterea unui permis de conducere eliberat unei persoane interesate de un alt stat

membru în condițiile în care permisul acesteia a făcut obiectul unei măsuri de limitare, de suspendare sau de retragere pe teritoriul său, respectivul stat membru refuză recunoașterea unui act contrar dreptului Uniunii. Astfel, conform articolului 11 alineatul (4) primul paragraf din Directiva 2006/126, acest alt stat membru nu ar fi fost autorizat să efectueze o asemenea eliberare. Articolul 11 alineatul (4) din această directivă ar constitui astfel o *lex specialis* în raport cu articolul 2 alineatul (1) din directiva menționată și ar impune statelor membre să refuze recunoașterea permiselor de conducere care nu au fost eliberate în conformitate cu dreptul Uniunii.

60 Lucrările pregătitoare ale Directivei 2006/126 ar confirma această analiză. Modul de redactare a articolului 11 alineatul (4) primul și al doilea paragraf din aceasta ar decurge dintr-un amendament propus de Comisia pentru transport și turism din cadrul Parlamentului European, care ar fi avut în mod evident ca obiect să reacționeze la Hotărârea Kapper, citată anterior, și să răspundă acesteia pe cale legislativă.

61 Guvernul german subliniază la rândul său că, potrivit modului său de redactare, articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 nu vizează nici o eventuală încălcare a condiției reședinței obișnuite pe teritoriul statului membru care eliberează permisul de conducere, nici expirarea unei eventuale perioade de interdicție de a obține un nou permis. Deși este utilizat prezentul în versiunile în limba franceză („à une personne dont le permis de conduire *fait* l'objet, sur son territoire, d'une restriction, d'une suspension ou d'un retrait”) și în limba engleză ale acestei dispoziții („to a person whose driving licence *is* restricted, suspended or withdrawn in the former State's territory”), modul său de redactare ar permite pe deplin ca aceasta să fie aplicată unei persoane al cărei permis de conducere ar fi fost retras în temeiul dreptului german și în privința căreia perioada de interdicție temporară de a obține un nou permis ar fi expirat. În cazul în care permisul de conducere german nu ar fi fost încă restituit persoanei respective, aceasta din urmă ar continua să facă „obiectul unei retrageri”.

62 Adăugarea unor condiții de aplicare care nu au fost prevăzute în mod expres la articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 nu poate fi justificată, potrivit guvernului german, printr-o „interpretare strictă” a dispoziției menționate. O dispoziție nu ar trebui să facă obiectul unei astfel de interpretări pentru simplul fapt că, în speță, constituie o excepție de la principiul recunoașterii reciproce a permiselor de conducere consacrat la articolul 2 alineatul (1) din respectiva directivă.

63 Guvernul german adaugă că obligația pe care o are un stat membru de a refuza să recunoască valabilitatea unui permis de conducere în cazurile prevăzute la articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 permite să se asigure siguranța rutieră și să se protejeze, în consecință, dreptul la viață, dreptul la integritatea persoanei și dreptul de proprietate, consacrate la articolele 2, 3 și, respectiv, 17 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, care au aceeași valoare juridică cu libertățile fundamentale la care contribuie principiul recunoașterii reciproce menționat la articolul 2 alineatul (1) din Directiva 2006/126.

64 Guvernul amintit apreciază de asemenea că din geneza articolului 11 alineatul (4) al doilea paragraf din această directivă rezultă că autorii săi au dorit să reacorde prioritate eforturilor menite să intensifice combaterea „turismului permiselor de conducere” și, astfel, să consolideze siguranța rutieră, în raport cu principiul recunoașterii reciproce, la baza căruia se află noțiunea de liberă circulație, care prevala până atunci în jurisprudența Curții. Nu ar exista, în schimb, niciun indiciu referitor la o ipotetică voință a entităților care au participat la adoptarea directivei menționate de a condiționa aplicarea articolului 11 alineatul (4) al doilea paragraf din aceasta de o încălcare a condiției privind reședința obișnuită pe teritoriul statului membru care a eliberat permisul de conducere sau de neexpirarea perioadei de interdicție de a obține un nou permis.

65 În această privință, trebuie să se considere totuși că diferența dintre modul de redactare a articolului 8 alineatul (4) din Directiva 91/439 și al articolului 11 alineatul (4) din Directiva 2006/126 nu este de natură să repună în discuție condițiile, astfel cum au rezultat din jurisprudența Curții, în care recunoașterea unui permis de conducere putea fi refuzată în temeiul dispozițiilor Directivei 91/439 și trebuie în prezent refuzată în temeiul dispozițiilor Directivei 2006/126.

66 Astfel, pe lângă transformarea în obligație a ceea ce anterior constituia o simplă posibilitate de nerecunoaștere și stabilirea unei distincții între restricție, suspendare și retragere, pe de o parte, și anulare, pe de altă parte, modul de redactare a articolului 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 nu a suferit nicio modificare substanțială în raport cu cel al articolului 8 alineatul (4) primul paragraf din Directiva 91/439.

67 Deși este adevărat că anumite versiuni lingvistice ale articolului 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 și în special versiunea în limba germană a acestuia („einer Person [...], deren Führerschein [...] eingeschränkt, ausgesetzt oder entzogen *worden ist*") sunt formulate într-un asemenea mod încât nu exclud ca măsurile menționate la această dispoziție să își fi epuizat efectele, nu este mai puțin adevărat că un mare număr de alte versiuni lingvistice ale articolului 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126, precum cele în limbile franceză și engleză („à une personne dont le permis de conduire *fait* l'objet, sur son territoire, d'une restriction, d'une suspension ou d'un retrait" și „to a person whose driving licence *is* restricted, suspended or withdrawn in the former State's territory"), exprimă ideea potrivit căreia respectivele măsuri trebuie să fie în desfășurare la momentul la care permisul de conducere este eliberat unei persoane al cărei permis face obiectul, pe teritoriul unui stat membru, al uneia dintre măsurile pentru care acel stat membru are obligația de a refuza recunoașterea permisului.

68 Or, potrivit unei jurisprudențe constante, pe de o parte, formularea utilizată în una dintre versiunile lingvistice ale unei dispoziții a dreptului Uniunii nu poate constitui singurul temei pentru interpretarea acestei dispoziții și nici nu se poate atribui respectivei formulări, în această privință, un caracter prioritar în raport cu celelalte versiuni lingvistice (a se vedea în special Hotărârea din 3 aprilie 2008, Endendijk, C-187/07, Rep., p. I-2115, punctul 23, Hotărârea din 9 octombrie 2008, Sabatauskas și alții, C-239/07, Rep., p. I-7523, punctul 38, și Hotărârea din 5 mai 2011, Kurt und Thomas Etling și alții, C-230/09 și C-231/09, Rep., p. I-3097, punctul 60). Pe de altă parte, diferitele versiuni lingvistice ale unui text al dreptului Uniunii trebuie să fie interpretate în mod uniform și, prin urmare, în caz de divergențe între aceste versiuni, dispoziția în cauză trebuie să fie interpretată în raport cu economia generală și cu finalitatea reglementării din care face parte (a se vedea în acest sens Hotărârea Endendijk, citată anterior, punctul 24, Hotărârea din 29 aprilie 2010, M și alții, C-340/08, Rep., p. I-3913, punctul 44, și Hotărârea Kurt und Thomas Etling și alții, citată anterior, punctul 60).

69 În orice caz, se impune constatarea că în versiunea în limba germană a articolului 8 alineatul (4) primul paragraf din Directiva 91/439 este utilizat trecutul („einer Person [...], auf die [...] eine der in Absatz 2 genannten Maßnahmen angewendet *wurde*"), fără ca această împrejurare să fi împiedicat Curtea să considere că un stat membru nu poate invoca această dispoziție pentru a refuza la nesfârșit să recunoască unei persoane care, pe teritoriul său, a făcut obiectul unei măsuri de retragere valabilitatea oricărui permis care îi poate fi eliberat ulterior de un alt stat membru.

70 Deși din lucrările pregătitoare ale Directivei 2006/126 reiese cu certitudine că legiuitorul Uniunii a dorit să consolideze combaterea „turismului permiselor de conducere" prin transformarea unei posibilități de nerecunoaștere a unui permis eliberat de un alt stat membru într-o obligație, în scopul de a garanta o recunoaștere reciprocă a măsurilor de limitare, de suspendare sau de retragere, din aceste lucrări pregătitoare nu reiese, în schimb, că condițiile în care un stat membru este autorizat sau, în ceea ce privește această directivă, este obligat să nu recunoască un permis de conducere eliberat de un alt stat membru, astfel cum rezultă din jurisprudența Curții, au fost repuse în discuție.

71 În plus, Curtea a amintit în mod repetat că posibilitatea prevăzută la articolul 8 alineatul (4) din Directiva 91/439 constituie o derogare de la principiul general al recunoașterii reciproce a permiselor de conducere și că este astfel de strictă interpretare (a se vedea în special Hotărârea din 20 noiembrie 2008, Weber, C-1/07, Rep., p. I-8571, punctul 29, Hotărârea Schwarz, punctul 84, și Ordonanța din 2 decembrie 2010, Scheffler, C-334/09, Rep., p. I-12379, punctul 63). Or, această constatare rămâne valabilă în ceea ce privește obligația care figurează în prezent la articolul 11 alineatul (4) al doilea

paragraf din Directiva 2006/126. Astfel, această obligație constituie, la rândul său, o derogare de la principiul general al recunoașterii reciproce a permiselor de conducere, reafirmat la articolul 2 alineatul (1) din directiva menționată.

72 Trebuie adăugat că primul și al doilea paragraf ale articolului 11 alineatul (4) din Directiva 2006/126 disting ipotezele de eliberare și de recunoaștere a unui permis de conducere unei persoane al cărei permis de conducere face obiectul unei restricții, al unei suspendări sau al unei retrageri în alt stat membru. În afara acestei distincții, primul și al doilea paragraf amintite mai sus au o redactare similară. Prin urmare, dacă articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 trebuie interpretat în sensul că această dispoziție prevede o obligație pentru un stat membru de a nu recunoaște niciun permis de conducere eliberat de un alt stat membru unei persoane al cărei permis de conducere face obiectul unei măsuri de limitare, de suspendare sau de retragere în primul stat membru, o interpretare similară trebuie reținută în ceea ce privește articolul 11 alineatul (4) primul paragraf din această directivă, care prevede astfel o obligație de a nu elibera un permis de conducere unei asemenea persoane.

73 În această privință, din lucrările pregătitoare ale Directivei 2006/126 reiese că voința legiuitorului Uniunii a constat în a consolida principiul unicității permiselor de conducere și în a evita ca unei persoane al cărei permis de conducere face obiectul unei măsuri de limitare, de suspendare sau de retragere într-un stat membru să i se poată elibera un permis de conducere în alt stat membru sau să i se recunoască valabilitatea unui astfel de permis [a se vedea în acest sens Propunerea de Directivă CE a Parlamentului European și a Consiliului privind permisele de conducere (reformată) din 21 octombrie 2003, COM(2003) 621 final, prezentată de Comisie, p. 6].

74 Din aceasta nu rezultă însă că o persoană al cărei permis de conducere a făcut obiectul unei măsuri de limitare, de suspendare sau de retragere într-un stat membru nu mai poate obține niciodată un nou permis de conducere în alt stat membru, chiar după expirarea perioadei de interdicție temporară de a obține un nou permis de conducere de care a fost, eventual, însoțită o astfel de măsură în primul stat membru.

75 Or, interpretarea articolului 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 preconizată de Freistaat Bayern și de guvernul german ar însemna ca, în temeiul articolului 11 alineatul (4) primul paragraf din Directiva 2006/126, să se impună o interdicție permanentă, nelimitată în timp, pentru eliberarea unui nou permis de conducere de către un stat membru unei persoane al cărei permis de conducere a făcut, în trecut, obiectul unei restricții, al unei suspendări sau al unei retrageri în alt stat membru.

76 În acest context, trebuie amintit că, în temeiul articolului 7 alineatul (1) litera (b) din Directiva 91/439 și al articolului 7 alineatul (1) litera (e) din Directiva 2006/126, permisele de conducere se eliberează numai de statul membru pe teritoriul căruia solicitantul are reședința obișnuită. Astfel, singura posibilitate, pentru o persoană al cărei permis de conducere a făcut obiectul unei retrageri într-un stat membru și care și-a stabilit ulterior reședința în alt stat membru, de a obține un nou permis de conducere în conformitate cu Directivele 91/439 și 2006/126 este să se adreseze autorităților competente din noul stat membru de reședință.

77 A interpreta articolul 11 alineatul (4) din Directiva 2006/126 în sensul că o astfel de persoană nu ar mai putea obține un permis de conducere în noul stat membru de reședință, chiar după expirarea unei eventuale perioade de interdicție de a solicita un nou permis, ar constitui, prin urmare, un obstacol în calea dreptului său de liberă circulație și de ședere pe teritoriul statelor membre, conferit cetățenilor Uniunii prin articolul 21 TFUE și a cărui exercitare este facilitată de Directiva 2006/126.

78 În plus, astfel cum Curtea a statuat în ceea ce privește Directiva 91/439, a admite că un stat membru are dreptul să se întemeieze pe propriile dispoziții naționale pentru a se opune la nesfârșit recunoașterii valabilității unui permis eliberat de un alt stat membru ar reprezenta însăși negarea principiului recunoașterii reciproce a permiselor de conducere, care constituie elementul esențial al sistemului instituit prin Directiva 2006/126 (a se vedea în acest sens Hotărârea Kapper, citată anterior, punctul 77, și Ordonanța Halbritter, citată anterior, punctul 28).

79 Trebuie să se precizeze totuși că, în ședința de audiere a pledoariilor, Freistaat Bayern și guvernul german au arătat, în esență, că, pentru ca o persoană al cărei permis de conducere a făcut obiectul unei retrageri într-un stat membru să poată obține un nou permis de conducere în alt stat membru în conformitate cu Directiva 2006/126 și să i se poată recunoaște acest nou permis de conducere de către celelalte state membre, ar fi necesar ca statul membru care a eliberat permisul să coopereze cu statul membru care a efectuat respectiva retragere. Potrivit guvernului menționat, statul membru care a eliberat permisul ar trebui să fie informat de acest alt stat membru cu privire la motivele care au condus la acea retragere și ar trebui să verifice dacă acestea au dispărut.

80 Această argumentație nu poate fi însă reținută.

81 Desigur, obligația care figurează în prezent la articolul 11 alineatul (4) primul paragraf din Directiva 2006/126 implică o cooperare între statele membre în scopul de a verifica, pe de o parte, dacă solicitantul unui permis de conducere este deja titularul unui permis eliberat în alt stat membru, în cazul în care, astfel cum se prevede la articolul 7 alineatul (5) litera (c) din directiva menționată, există motive suficiente pentru a suspecta acest lucru, și, pe de altă parte, dacă respectivul solicitant este supus, în cazul retragerii permisului său de conducere în alt stat membru, unei perioade de interdicție de a solicita un nou permis. Articolul 15 din directiva amintită reafirmă, pe de altă parte, necesitatea unei asistențe reciproce și a unui schimb de informații între statele membre.

82 Cu toate acestea, a impune, drept condiție pentru eliberarea unui permis de către statul membru de reședință al solicitantului, o obligație absolută pentru autoritățile competente de a se consulta și de a verifica în mod sistematic că motivele care au condus anterior la retragerea unui permis de conducere au dispărut ar presupune crearea unui sistem complex care să permită să se stabilească dacă solicitantul unui permis de conducere nu a fost supus, chiar cu mult timp în urmă, unei măsuri de retragere a unui permis de conducere în niciun alt stat membru. În orice caz, un astfel de sistem nu este prevăzut în mod expres de Directiva 2006/126. Deși rețeaua permiselor de conducere a Uniunii Europene este de natură să faciliteze instituirea unui asemenea sistem, nu este mai puțin adevărat că această rețea nu este încă operațională și nu poate constitui, în această privință, un instrument util în ceea ce privește eventualele măsuri de retragere care ar fi fost adoptate în celelalte state membre într-un trecut îndepărtat.

83 În plus, permisul de conducere al unei persoane care depune o cerere de permis de conducere într-un stat membru poate să fi făcut în trecut obiectul unei măsuri de retragere pentru diverse motive, în special pentru cele în discuție în cauza principală, dar și pentru alte încălcări ale codului rutier, chiar minore. Or, verificarea dispariției unora dintre aceste motive de retragere s-ar putea dovedi dificil de realizat, întrucât Directiva 2006/126 nu furnizează, pe de altă parte, nicio indicație în această privință.

84 În acest context, trebuie amintit de asemenea că, în ceea ce privește Directiva 91/439, Curtea a statuat că un stat membru gazdă care, la emiterea unui permis de conducere, impune condiții naționale mai severe, în special după retragerea unui permis anterior, nu poate refuza recunoașterea unui permis de conducere emis ulterior de un alt stat membru numai pentru motivul că posesorul acestui nou permis l-a obținut în temeiul unei reglementări naționale care nu impune aceleași cerințe ca acest stat membru gazdă (a se vedea Hotărârea Wiedemann și Funk, citată anterior, punctul 54). Această interpretare este valabilă și în ceea ce privește Directiva 2006/126, care, asemenea Directivei 91/439, prevede un nivel minim de armonizare a dispozițiilor naționale privind cerințele pentru eliberarea unui permis de conducere (a se vedea în acest sens Hotărârea Akyüz, citată anterior, punctul 53) și al cărei element esențial rămâne, astfel cum s-a arătat la punctul 78 din prezenta hotărâre, principiul recunoașterii reciproce a permiselor de conducere eliberate de statele membre.

85 Pe de altă parte, concluzia potrivit căreia condițiile rezultate din jurisprudența Curții, amintite la punctele 48-51 din prezenta hotărâre, pentru aplicarea articolului 8 alineatul (4) primul paragraf din Directiva 91/439 rămân aplicabile în ceea ce privește articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 este confirmată de regimul special rezervat, conform articolului 11 alineatul (4) al treilea paragraf din Directiva 2006/126, anulării unui permis de conducere.

86 Astfel, această din urmă dispoziție prevede, asemenea articolului 8 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 91/439, că un stat membru poate refuza să elibereze un permis de conducere unui solicitant al cărui permis a făcut obiectul unei anulări în alt stat membru. Așadar, un stat membru nu este obligat să opună un asemenea refuz.

87 Or, nicio dispoziție din Directiva 2006/126 sau din lucrările pregătitoare ale acesteia nu indică faptul că anularea unui permis de conducere vizează, astfel cum Freistaat Bayern, guvernul german și Comisia au susținut în ședința de audiere a pledoariilor, numai elemente de formă referitoare la eliberarea permisului de conducere. În plus, nu se poate exclude că, în anumite state membre, anularea unui permis de conducere poate constitui o măsură care privește aptitudinea de a conduce, mai severă decât o retragere sau o suspendare, prin care se poate sancționa în special conducerea sub influența alcoolului care este în discuție în cauza principală.

88 Ar fi, prin urmare, paradoxal ca articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 să fie interpretat în sensul că, în cazul unei restricții, al unei suspendări sau al unei retrageri a unui permis de conducere de către un stat membru, în temeiul articolului 11 alineatul (4) primul paragraf din directiva menționată, nu ar mai fi posibil pentru titularul acestuia să obțină un permis în alt stat membru, în condițiile în care o asemenea posibilitate ar exista în continuare în cazul anulării unui permis.

89 În speță, din considerațiile de mai sus rezultă că, întrucât permisul de conducere i-a fost eliberat domnului Hofmann de autoritățile cehe la 19 ianuarie 2009, respectiv, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 19 și 20 din prezenta hotărâre, după expirarea perioadei de interdicție de a solicita un nou permis care însoțea măsura de retragere a permisului pronunțată în Germania împotriva persoanei interesate, autoritățile germane nu au dreptul să refuze recunoașterea valabilității permisului astfel eliberat.

90 Revine însă instanței de trimitere obligația de a verifica, pe baza informațiilor menționate la punctul 48 din prezenta hotărâre și ținând seama de toate împrejurările litigiului cu care este sesizată (a se vedea în acest sens Hotărârea Akyüz, citată anterior, punctul 75), dacă domnul Hofmann avea reședința obișnuită în Republica Cehă la momentul obținerii permisului său de conducere. În caz contrar, autoritățile germane ar avea dreptul să refuze recunoașterea valabilității acestui permis. În această privință, din decizia de trimitere reiese că la baza sa se află ipoteza potrivit căreia condiția reședinței obișnuite pe teritoriul statului membru care a eliberat permisul de conducere a fost respectată.

91 Având în vedere ansamblul considerațiilor de mai sus, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 2 alineatul (1) și articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 trebuie interpretate în sensul că se opun ca, în afara oricărei perioade de interdicție de a solicita un nou permis de conducere impuse titularului unui permis de conducere eliberat de un alt stat membru și în măsura în care condiția reședinței obișnuite pe teritoriul acestuia din urmă a fost respectată, un stat membru să refuze recunoașterea valabilității acestui permis de conducere în cazul în care un permis de conducere anterior al respectivului titular a făcut obiectul unei măsuri de retragere pe teritoriul primului stat membru.

Cu privire la cheltuielile de judecată

92 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

Articolul 2 alineatul (1) și articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere (reformată) trebuie interpretate în sensul că se opun ca, în afara oricărei perioade de interdicție de a solicita un nou permis de conducere impuse titularului unui permis de conducere eliberat de un alt stat membru și în măsura în care condiția reședinței obișnuite pe teritoriul acestuia din urmă a fost respectată, un stat membru să refuze recunoașterea valabilității acestui permis de conducere în cazul în care un permis de conducere anterior al respectivului titular a făcut obiectul unei măsuri de retragere pe teritoriul primului stat membru.

Semnături